

BRASSÓI LAPOK

P O L I T I K A I N A P I L A P.

Nyomda és kiadóhivatal

Brassó, Kapu-utca 60 szám — Telefon szám 177.

ELŐFIZETÉSI DIJ

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve: egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr., kapható:

a kiadóhivatalban, Gross G. Polánek és Friedmann F. urak üzletében

Felolvas szerkesztő:

Dr. Vajna Gábor,
ügyvéd.

Szerkesztőség: Kapu-u. 60.

Értekezhetni:

d. e. 8—9 és d. n. 2—4 óráig.

Telefon szám 177.

HIRDETÉSI DIJ:

2 hasábos garmondsor v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 12 kr.
3 hasábos garmondsor 8 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 80 kr. bélyeg-díj fizetendő.

Nyitlatter sora 15 kr.

Hirdetések és nyitlatter cikkei díja előre fizetendő.

Agrárpolitika.

Brassó, decz. 1.

(Dsk.) Sok szó esett s még több fog esni az agrármozgalomról a hazai sajtóban, mivel kétségtelen, hogy országunk csak oly mértékben fog még a későbbi időkben is iparállammá fejlődni, a mily mértékben azt a józan iparpolitika keretei megszabják, mivel a mezőgazdasági nyerstermények földolgozása nem annyira, mint azok kivitele fontos közgazdasági szempontból. Nagy igazság, hogy ipar nélkül a mezőgazdaság sem fejlődhetik tökéletesen s nélküle a gazdasági élet nagyon egyoldalú, mondhatni tökéletlen s kétségtelen, hogy a politikai szempontból is nagy hordereje van az iparnak, mivel erős középosztályt teremt meg s a haladás szellemét oltja a társadalomba. De az is százados tény, hogy a földművelés és általában a mezőgazdaság a magyar fajnak beleoltott, vérebe átment sajátossága, a mit különös mértékben elősegítnek természetűtől megáldott talajviszonyaink s kivitel szempontjából világpolitikus helyzetünk is.

Miután az iparral való kölcsönhatásban is legcélravezetőbbnek bizonyult eleddig is az az agrárpolitika, mely főleg a mezőgazdák érdekeinek szolgáló intézkedéseket célozza, kapcsolatosan a mezőgazdák s a földbirtok védelmével válságos időkben, nem lehet eléggé méltányolni azt a nagyszabású s nagyarányú mozgalmat, melyet az országos gazdasági egyesület és vezetése alatt az ország különböző részeiben azok a férfiak indítottak, a kiket eddigelé csak a nagy tőke képviselőinek tekintettünk, de a kik főleg az utóbbi időben számtalan bizonysgát adták annak, hogy mezőgazdasági érdekeink védelmében teljes önzetlenséggel s kiváló szakértelemmel vették kezükbe az irányítást.

Természetes, hogy az a kormány, mely az állami közérdeket minden irányban teljes egyöntetűséggel a kü-

lönöző velleitások között szolgálai igyekszik, a leghathatósabb jóindulattal viseltetik a mozgalmak iránt s a kereskedelmi miniszter kiegészíteni igyekszik azt az alapot, melyen a földművelési dolgozni akar és viszont.

Igy jött létre az aradi u. n. agrárgyűlés. Nem volt az a szónak rossz, hanem csakis a jobb értelmében az. Mert miről tanácskoztak s micsoda eszméket propagáltak?

Először a tőzsdei fedezetlen határidő üzlet eltörléséről, aztán a gazdák birtokosítási szövetkezetéről. Mind olyan dolgokról, melyek az álló tőke elleni védelmét tárgyalták a mezőgazdaságnak. Az elméletnek, a tudománynak volt ez a szövetkezése a gyakorlattal; olyan szövetkezés, a mely a külföldön már mindenütt dus gyümölcsöket hozott, de a melyet minálunk csak most kezdenek érdeméhez képest méltányolni. A magyar gazda helyzete valóban olyan súlyos, hogy nem elég a szorgalom, a kitartás, a takarékoság a megmentésre, hanem a tudomány szövetkezetének kell megvilágítani azokat a mélyen fekvő okokat, a melyek gazdaközönségünk hanyatlását okozták. Ilyen határozat volt az aradi kongresszuson az is, hogy a fedezetlen határidő-üzlet olyan üzlet, melyben az eladó olyan tárgyat ad el a határidőre, mely birtokában nincsen, vagy olyan üzlet, melyet a felek árkülönbözeti kiegyenlítéssel bonyolítanak le, mezőgazdasági és malomterményekben el van tiltva; a ki a tilalom ellen vét, hivatalból üldözendő és pénzbüntetésre, valamint szabadságvesztésre ítéendő.

Az is olyan volt, a mely abból indul ki, hogy a nyereszkesedésre alapított biztosító társaságok mind kevésbé törődnek a gazdák érdekeivel s hogy a biztosító társaságok legközelebb kartellt kötnék majd a tüzbiztosításra vonatkozólag és még jobban megnehezítik a magyar gazda helyzetét. Ez ellen csak szövetkezeti alapon lehet védekezni, mert az ilyen biztosító társaságot — mint külföldi példák igazolják — nem lehet belevonni a kartellbe.

Nálunk a biztosító társaságok részvényesek. Ez a magyar gazda élettelenségére vall, mert szükség van a szövetkezeti biztosító intézetre, mint regulatorra.

Ezek az alapokon, a kormány hathatós s már bebizonyult támogatásával lehet igazi agrár-politikát csinálni.

Belföld.

Brassó, decz. 1.

A képviselőház tegnapi ülésén Neményi előadó beterjesztette a kvótajavaslatról szóló jelentést. Komjáthy hétfő helyett jövő csütörtökön kívánta tárgyalatni a javaslatot. Madarász József szintén ezt kérte. Az elnök felvilágosítása után a Ház elhatározta, hogy a kvótát hétfőn tárgyalják. Hentaller kijelentette, hogy a Ház határozatképtelen. Összeolvasás után kiderült, hogy csak nyolcvan volt jelen, mire az ülést fél órára felfüggesztették. Szünet után vita nélkül tárgyalták a mentelmi ügyeket, köztük Sima Ferenczet hat ügyben kiadták. — A Ház hétfőig nem tart ülést.

Szivák Imre, a temesmegyei fehértemplomi kerület országgyűlési képviselője, hosszabb idő óta súlyos idegbajban szenved. Állapota váratlanul olyan rosszra fordult, hogy gyógyintézetbe kellett szállítani.

A párisi folies dramatiques igazgatója Budapestre érkezett. Hosszas tárgyalás után a népszínház vezetőségével megállapodott abban, hogy a népszínház összes tagjai jövő július—augusztus hónapjaiban Páris különböző színházaiban fognak vendégszerepelni.

Külföld.

Brassó, decz. 1.

Ő Felsége ma fogadta a delegáció tagjait. Délután ülés volt, melyen Goluchowski külügyminiszter benyújtotta expozéját. Ezután a delegátusok visszautaztak Budapestre, hogy a képviselőház kvóta-vitájában részt vegyenek.

Csehország több községében a napokban sok zsidónak beverték az ablakait, másoknak pedig vérrel mocskolták be a házuakat. Ratschitzban egy dohánytőzsdéről lelépték a kétféjű sást.

Az angol hadügyminiszter értesítése szerint Moi-River mellett a burokkal össze-

ütközött az angol sereg. A burok egész seregét megsemmisítették. Más jelentés csak annyit mond, hogy a burok visszavonulni voltak kénytelenek.

Az osztatlan iskola tanítás-terve.

Székfoglaló beszéd,

a Magyar Paedagogiai Társaság ülésén elmondotta 1899. okt. 21-én Földes Géza.

Brassó, decz. 1.

(Vége.)

Azt hiszem, már eddig is sikerült bebizonyítanom, hogy az osztatlan iskola számára nem szükséges a külön tanítás-terv.

A közoktatási tanácsban azonban komolyan dolgoznak a külön tanítás-terven. Sokat gondolkoztam, hogy miképpen került ez a külön tanítás-terv kérdése a szönyegre. A tanítók részéről, a kik rendes viszonyok között munkálkodtak, panaszt soha sem hallottam s ha itt-ott tel is hangzott a panasz, ez azok ellen irányult, a kik a törvényt számba se veszik. De láttam, hogy a tanító képzők gyakorló iskoláiban is szépen elvégzi minden gyakorló tanító a munkáját és a lehető leghelyesebb utavalóval látja el az ifjú tanítókat.

Azt hittem, hogy a tanítás-terv készítő emberek az ideális állapotokat tekintik csak és azzal nem törődnek, hogy a hanyagság és rendtelenség milyen állapotokat teremt. Azt hittem, hogy az osztott és osztatlan iskolákat csak a törvényben körül írt formájában ismerik és a törvénytelen valóságtól undorodva fordulnak el. És ezzel a menteséget is megtaláltam számukra, de azért nem szeretném a helyeslést is megadni törekvéseikre.

Az az osztatlan iskola, a mit a közoktatási tanács tanítás-terv készítői láthattak, nem olyan, mint a milyent én ez alkalommal lerajzoltam. Abban az iskolában nem 60, hanem 80, sőt ennél is több tanuló szorong. Abban az iskolában a tanítás kezdetét ősszel az első hó, a végét pedig tavasszal az első zöld fű jelzi. A mulasztó szülők büneiért a tanító szenved s még az iskolai év közepén sem jut a legtöbb gyermek iskolai könyvhöz. Az ilyen iskolának a léte is törvény sértés. Az ilyen iskolában a tanító a Szigifus követ hergergeti a hegytetőre, de ez a kő mégis a mélységben van. Az ilyen iskolába minden esztendőben csak az eredménytelenséget lehet konstatálni s ha ebből tanuló kerül a felsőbb iskolákba, csak nyomorogni fog, de tanuló társaival együtt haladni nem tud.

És most elő állanak a tanító «védelmezői» és kimondják a nagy szentenciát: az osztatlan iskola nem is taníthat annyit, mint a sokkal kényelmesebb viszonyok között munkálkodó osztott iskola.

És ha ez az ál-okoskodás csakugyan gyözedelmeskedik, és az osztott iskola a lehető legcsekélyebb mértékre redukált tanítás-tervet kapná is, vajjon az ehhez fűzött reményeknek így is megtudna-e felelni? Vajjon, ha csak azt kívánók az osztatlan iskolától, hogy olvasni, írni és számolni tanítsa csak a növendékeit, meg tudja-e tenni, ha alig négy-öt óráig járnak a tanulók iskolába, ha nincs olvasó könyvük, ha ekkor is annyit mulaszt mindenki, a mennyit akar?

Ime ide vezet a külön tanítási ter, hogy az elmélet emberei segítségére sietnek

azoknak, a kik uton utiélén csak a törvényt sértegetik, a kik kötelességeik teljesítése helyett panasszal vezetik félre a közvéleményt. És hogy e félrevezetés miképpen sikerült, mutatja a külön tanításterv eszméje.

Ezek voltak azok is, a kik az osztatlan iskolát szükséges rossznak kikiáltották. Miért? Mert nehezebb viszonyok között teljesíti kötelességét; mert több ügyességet, fokozottabb kötelesség érzetet követel a tanítóktól ez, mint az osztott iskola. De azt talán még sem gondolták, hogy Magyarországon 17000 népiskolája közül 12000 az osztatlan iskola. Tehát a többség «szükséges rossz» nem lehet, hisz a mívelt Nyugat államokban is mindenütt több az osztatlan iskola, mint az osztott, a miképpen a világ minden országában több a kicsi falu, mint a nagy falu, vagy a város.

Beszélhetnék még az osztatlan iskola kiváló nevető hatásáról is, a mennyiben a tanuló a teljes iskola köteles kort egy és ugyanazon tanító vezetése alatt tölti el, de ezuttal mellőzöm, mert nem tartozik szorosan a tárgyamhoz. E helyett engedjék meg, hogy a felvetett kérdést világíthassam meg a szocialis oldaláról is. S hogy ebből a szempontból is bebizonyíthassam a külön tanítás-terv fölöslegességét, vizsgáljuk meg a szülőket, a tanulókat és a tanítók szempontjából.

Magyarországon pénz és véradóját kicsi és nagy falu lakossága egyenlően fizeti s az ország minden terhében egyenlően kell osztozkodni mindenkinek; ki meri hát kétségbe vonni, hogy a jogokból is nem kell egyenlően osztozni? Már pedig, ha a kicsi falu tanítója egyenlő képesítés és egyenlő fizetés mellett a polgár gyermekének nem köteles annyit adni a szellemi kincsekből, mint a népesebb helységek tanítói, akkor a polgárt megkárosítjuk. És e megkárosítást éppen ott követjük el, a hol a legérzékenyebb a hol a legkeservesebb.

És ha a nevelés és tanítás terén károsítjuk a polgárt, vajjon az igazi kárvallott nem az egész nemzet-e? Gondolják meg tehát nagyon azok az urak, hogy mit cselekszenek, a kik az ország kulturáját a törvény sértők kedvéért le akarják sülyeszteni.

A tanulók érdeke is tulajdonképpen a szülők érdeke, mert a felsőbb oktatásnak alapvető munkáját az elemi iskola végzi. A felsőbb iskolák tanítói részéről itt-ott eddig is felhangzott a panasz, hogy az elemi iskola e munkáját felületesen végzi, hát ezután, ha az osztatlan iskola nem is lesz köteles annyit tanítani, mint az osztott, milyen lesz ez a vélemény? Mar az osztatlan iskolából nyert bizonyítvánnyal is meg fogjuk bélyegezni a tanulót. A gymnázium, a polgári iskola előre is gyanus szemmel nézi az ilyen iskolai bizonyítványt s a tanulót visszavetik. Ugy-e bár ez a tanuló ez alkalommal nem a saját, hanem a rendszer hibájának fog áldozatul esni? S mivel érdemelte ezt meg?

Gondolják meg hát ezt is e tisztelt tanítás-terv készítő urak!

De menjünk tovább és nézzük meg a tanítók érdekét is.

A tanítók közé már eddig is befészkelte magát egy szerencsétlen hóbort, s ez a nagyzás. Törvényünknek szerencsétlen alkotása az, hogy már bizonyos tanítói kaszt-szellem fejlődött ki. Ezt a kaszt-szellemet észre kellett venni a hivatalos világnak csak úgy, mint mindazoknak, a kik mélyebben tekintettek a tanítói közszellembe.

A társulati, vagy magán iskola tanítója szívesen elmegy a felekezethez is, mert ott

az állása szilárdabb, de ha telekezeti tanító lesz, akkor érezni kell, hogy állása elnyeréséhez a hívek összességére szüksége volt s így a függés érzete az egész egyházközséggel szemben fennáll. A községi iskola tanítóját már csak az iskolaszék választja s így itt a tanítónak a szerénységből, alázatosságból kevesebb is elég. A községi tanítók seregét is kétfelé osztja a község vagyoni állapota s így keletkezett a csak községi és az államsegélyes községi tanító fogalma. Valamennyi tanítóval szemben a legelső helyen áll az állami tanító. Ez már tanítói állását egyenesen a minisztertől nyerte s így a falu urai előtt sokkal függetlenebb is. Sajnos, az állami tanítók között is van már kaszt-szerű megkülönböztetés s ez: a székhelyes és nem székhelyes tanítók csoportja.

A mai társadalom egyik betegsége az is, hogy az egyén értékét az élvezett fizetés nagyságához méri. Tehát ha 100 frttal valakinek több a fizetése, előkelőbb hely jut annak a társas életben is. Ez a szerencsétlenséget okozta a miniszternek a székhelyes és nem székhelyes rendelete is.

S a mikor ezt az új kasztot megteremtették, még nem fejezték be a tanítók széttagolásának szomorú munkáját, mert ime, egy új kasztot készít elő az elemi iskola új tanítás terve is.

Aki ismeri ma is a falusi ember fel fogását, aki tudja, hogy a falusi ember ma is kevésbé fontos személynek tartja azt a tanítót, amelyik a lányokat tanítja, mint azt, amelyik fiú-osztályokban tanít, sőt azt tartja, hogy a magasabb osztályokban a legkiválóbb tanítók tanítanak, az előtt nem kell bizonygatnom, hogy ezután bizony megkülönböztetik az osztott és osztatlan iskola tanítóját is. Meg is különböztethetik, mert ennek nem kell annyit tanítani, mert amannak, következőleg — így vélekednek — ennek nem is kell annyit tudni, mint amannak.

Ez a vélekedés végre elragad a tanítókra is s az osztatlan iskolát átmenetnek tekintik az osztott iskolához s ha az átmenet sikerül, bizony megérjük, hogy fizetés emelkedés nélkül is előléptetésnek tekintik majd.

Ime, ennyi bajt és veszedelmet látok én az osztatlan elemi iskola külön tanítás tervében, amely megbontaná a magyar kultúra egységét, lesülyeszti a népoktatás nívóját; bántja a szülők és tanulók érdekét; s a mi szintén lényeges, elégtelenséget teremt a tanítók között.

Elmondottam pedig ezeket, mint az én véleményemet. Hogy ezekből mi az, ami értékes, ami maradandó, s mi az, ami ok nélkül való aggodalom, azt az önök bölcsesége és a mellet a vitatkozás tüze mutatja meg. Célomat én minden körülmények között elértem, mert már a beszédem elmondása közben is meggyőződtem, hogy e társaság minden tagja kívánja, hogy a fontos kérdést tisztázzuk és ebben a tekintetben csak egy a vágyunk, a hő óhajunk: győzőn a jobb!

S hogy a vitát megkezdhessük, határozottan kimondom, hogy az osztatlan iskolának nem külön tanítás terve kell, hanem erélyes, erős kéz, amely az iskola fentartókat kényszerítse rá a törvény szigorú végrehajtására.

És ha köszönettel kezdettem meg a beszédemet, engedjék meg, hogy köszönettel fejezzem be. Az a figyelem az a kiváló érdeklődés, amelylyel ez alkalommal megtisztelték, részemről hálát és elismerést érdemel, amit igaz hálás szívvél nyújtok át

hazánk első paedagógiai egyesületének és azt kívánom: isten áldása legyen ezután is nemes munkálkodásán!

HIREK.

Brassó, decz. 1.

— Személyi hir. Sövényházi Neuhold Emil tábornok, tegnap visszatért szabadságáról s a mai napon átvette az állomásparancsnokságot.

— Városi közgyűlés. Brassó város képviselőtestülete tegnap délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. A napirend első pontját az ujonnan építendő gyalogsági laktanya ügye képezte. Mandel János mármoros szigeti mérnök-vállalkozó, akinek a kazárnya építését végre kellett volna hogy hajtsa, családi okok miatt visszalépett az építkezéstől s maga helyett jogutódokul ifj. Mandel Gyula és Székely Zsigmond építésmérnököket ajánlotta. Együttal pedig arra kérte a várost, hogy az általa letétbe helyezett 31.800 korona óvadék ifj. Mandel Gyulára és Székely Zsigmondra ruháztassék át. — A városi tanács ez ügyben a következő indítványokat terjesztette elő: ifj. Mandel Gyula és Székely Zsigmond jogutódokul ne fogadtassanak el; a letétbe helyezett 31.800 korona óvadék maradjon a város javára, miután Mandel János a pályázati feltételeknek nem tett eleget; az építkezés végett új árlejtés irassék ki és végül, hogy mindezen határozatok ellen csak is birtokon kívül lehessen fellebbezni. — A tanács ezen indítványai közül a két első az állandó választmány is magáévá tette, de a két utolsó helyett azt indítványozta, hogy az építkezés Krémer József brassói építőmesternek adassék át, mint aki az első árlejtés alkalmával Mandel János után a legjobb ajánlatot (9%) tette volt és hogy a birtokon kívüli fellebbezés mellőztessék. — Két és fél óra hosszat tartó érdekvita után a tanács indítványának két első pontját szótöbbséggel elfogadta a közgyűlés. Ezután névszerinti szavazás következett a tanács és az állandó választmány azon indítványai fölött, hogy új árlejtés irassék ki, avagy Krémer Józsefnek adassék át az építkezés. Az új árlejtés kiírása mellett szavaztak 50-en, hogy Krémer Józsefnek adassék át az építkezés, a mellett szavaztak 29-en, s így a tanács indítványa 21 szavazat többséggel győzött. A birtokon kívüli fellebbezést szintén elfogadták. — A közgyűlés második és utolsó pontja a tanács azon indítványa volt, hogy az ujonnan épített husszék szomszédságában levő hat darab régi posztósáru bódé bontassék le s azok helyébe 688 ft 70 krnyi költséggel újak építtessenek. — A közgyűlés szótöbbséggel elfogadta a tanács indítványát. — Elnök a közgyűlést fél 7 óra tájban bezárta.

— Virágfakadás. A vasúti olvasóköri holnapi estélyének nagy sikere már is előre látható abból az általános és széleskörű érdeklődésből, a melylyel városszerte viseltetnek ezen műkedvelői előadás iránt. De nemcsak maga a színrekerülő »Virágfakadás« cz. vígjáték, hanem az azt megelőző és követő mű-

sori számok is teljes mértékben magukra vonták a figyelmet és érdeklődést. Ép azért is a végett hívjuk fel olvasóink figyelmét ezen estélyre, hogy az ezen résztvenni akarók idejekorán gondoskodjanak jegyeikről, a melyek a »Brassói Lapok« nyomdájában kaphatók.

— Veszett eb garázdálkodása. A vidékről tegnap egy veszett eb került városunkba, a hol a tegnapi nap folyamán 13 egyént mart meg, köztük két katonát is. A megmart 11 polgári egyént a rendőrkapitányság ma este a személyvonattal Budapestre küldi a Pasteur-injézetbe gyógykezelés végett. A két katona közül az egyiket, Comsa Ferencz 2. gy. ezredbeli közkatonát, már tegnap este Budapestre vitték az ottani helyőrségi kórházba, a másik, aki 50. gy. ezredbeli, ma este megy Budapestre. A veszett eb által okozott sérülések különböző lokuak. A rendőrség azonnal intézkedett is a veszett eb elpusztítása iránt. A kirendelt fegyveres rendőrök egyike rá is lőtt a veszett ebre, de az könnyebb sérülést kapva, elmenekült.

— Német színház. Bauer Leó szinigazgató nagyszabedű operette-társulatával jövő héten városunkba jön és 7-en megkezdik 6 előadásra tervezett ciklusát. Előadásra kerül négy opera és két operette.

— Eb-zárlat. A veszett eb tegnapi garázdálkodása következtében a rendőrkapitányság a mai napon 40 napi ebzárlatot rendelt el. Bővebbet a hirdetési oldalon.

— Könyves Jenő mint zeneszerző. Ezen cím alatt a »Pécsi Figyelő« mult keddi száma a következőket írja: »Ritka drámai színész, ki a szereptanulás, próbázás és szereplés nem csekély fáradságai mellett még a zenével foglalkozni is ráér. Könyves Jenő színtársulatunk szép tehetségű drámai hőse és bonvivantja, kinek még a rendezői gondjait is viselni kell, ráér zenével is foglalkozni, s ez képezi szórakozását a fáradságos napi munka után. A mint kifáradva a sok különböző szerepek és jellemek alakításában huzatér, kedvelt czimbalma mellé ül, s nem sokára felhangzanak kezei alól a bus, lágy, majd vidám és szilaj akkordok. Így történt aztán meg vele, hogy egyszer szórakozásképpen leülve czimbalma elé, ábrándozva egy dalba kezdett, melynek édes melódiája még magának a játszóknak is idegenül, ismeretlennek tetszett. Szinte a véletlen volt az, mely Könyves Jenőt — kinek kitűnő zenei hallása is van — zeneszerzővé tette. Könyves Jenő dala bus, magyar nótá, melyből nem hiányzik sem a magyaros jelleg, sem a mi édes népdalaink lágy, olvadó melódiája, s egyik fő érdeme, hogy menten mindegyik remniszcenciáktól — eredeti nótá.«

— A házalás korlátozása. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter az összes kereskedelmi és iparkamaráknak megküldötte az ipartörvény 50. §. módosítása tárgyában készült törvényjavaslatot véleményezés céljából. A módosítás lényege abból áll, hogy iparosok és kereskedők és ezek megbízottjai telephelyükön kívül csak oly iparost vagy kereskedőt kereshetnek fel, akik üzletkörükben az illető áru eladásával vagy felhasználásával foglalkoznak. Kivételesen azonban a jövőben megengedheti a kereskede-

lemügyi miniszter egyes iparcikkre a fogyasztónál való megrendelés-gyűjtést is.

— Törvény a részletüzletekről. A kereskedelmi miniszter most küldötte szét a kamaráknak a részletüzletekről szóló törvényjavaslata az igazságügyminiszteriumban készült első tervezetét, azzal a kéressel, hogy a kamarák az érdekeltek körök véleményét legkésőbb december 20-ig terjesszék fel. A szétküldött javaslat azonban csakis az áruüzletekről szól a kamarákhoz intézett leiratában megjegyzi a miniszter, hogy az értékpapírügyletekről szóló 1884. évi XXXI. törvénycikk módosítására vonatkozó külön törvényjavaslatot nyilatkozás végett rövid időn belül szintén megküldi. A kamarák most sürgősen fogják tárgyalni a javaslat-tervezetet.

— Dr. Hofbauer Miklós tb. megyei főorvos Hódsághról a következő nyilatkozatot küldte a Király-serfőzde Igazgatóságának Kőbányára: Goliát maláta sörük kitűnő jó ize miatt igen alkalmas a gyógyászatban. Magas tápértéke miatt kiválóan gyengeségnél és ott van indicálva, hol a vérengésre javítólag és élénkítőleg akarunk hatni. Alkalmas esetekben betegeknek rendelni fogom ezen előnyös tulajdonságánál fogva. Verszegények táplálkozását előmozdítja s a testi erő gyorsan gyarapodik.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Bérmintetlen leveleket nem fogadunk el.

Névtelen levelekre nem válaszolunk.

J. K. Cikkét elvárjuk.

H. B. Áadtuk lapunk kiadóhivatalának.

B. Gy. A kért számokat a kiadóhivatal elküldte.

H. V. Versei nagyon gyengék, nem közzölhetjük.

B. G. Levelét megkaptuk. Üdvözlét.

K. M. Felvételi vizsgát tegyen.

F. S. A kértzett mű megjelent.

G. H. A Brassói Lak és Czimjegyzék 1. hó 2. felében jelenik meg.

N. G. Jogos panaszával forduljon az illetékes hatósághoz.

Selyem damaszt 75 krtól

14 ft 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem« 45 krtól 14 ft 64 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban Privát fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek,

HENNEBERG. G. selyemgyárak (es. és k. udvari szállító) **Zurichben**

— Magyar levezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Egy előkelő kárpitos üzletbe

tanoncz kerestetik

Czim: a kiadóhivatalban.

J. Gräf és Tsa

ékszerüzlete

3 Kapu-utca 3

Leggazdagabb választék ékszer arany és ezüst árukban

továbbá szép választék China ezüst-árakban.

Csak szolid áruk igen mérsékelt árak mellett.

Új tárgyak elkészítése, javítás, aranyozás és ezüstözés, valamint vésések mindenféle fémbe mérsékelt árak mellett pontosan és szolidan eszközöltetnek.

Szám 6626—1899.

Hirdetmény.

Minthogy f. é. november hó 30-án egy dühös eb több egyént megmart, az 1888. évi VII. t. cz. 67 §-a értelmében a mai naptól fogva Brassó város területén 40 napi zárlat rendeltek el azon megjegyzéssel, hogy az ebtartási rendszabályzat 6. §-a szerint a szájkosárral ellátandó ebek ezen 40 napi zárlat időtartama alatt, úgy az utcákon valamint nyilvános helyeken a szájkosár alkalmazáson kívül még zsinoron vezetendők, míg a házak őrzetére szolgáló ebek kötve tartandók.

Ezen rendelkezések be nem tartása kihágásnak vétetnek és az elenők cselekvők az 1888. évi VII. t. cz. 154. §-ának i) pontja értelmében 100 frtig terjedhető pénzbüntetésig sujthatók azon kívül, a szabadon keringő ebek ugyanazon törvény végrehajtási utasításának 188 §-a szerint elfogatnak és a városi gyepmester által elpusztíttatnak.

Brassó, 1899. évi december hó 1-én.

A városi kapitányság.

Két ház eladó

A bolgárszegi Kő-utcában a 7-ik és 2-ik számú házak szabad kézből eladók.

Közelebbi felvilágosításokat ad a háztulajdonos Demeter J. Pascu Hirscher utcai sajtkereskedésében.

560 1—2

Pujkákat

minden mennyiségben december 1—6-ika között a legmagasabb napi árakon vásárolnak.

Kemény Testvérek

baromfi hizlaldája és vad kiviteli üzlete.
Nagy-Szalonta (Biharmegye).

48—1899 sz.

Hirdetmény.

A polgári kórházban üresedésbe jutott házmesteri állásra ezennel pályázat hirdettetik. Ajánlkozók kéretnek folyamodványukat 50 kros bélyeggel sajátkezű aláírással, keresztlevelemmel, iskolai képzettségéről szóló bizonyítvánnyal és erkölcsi bizonyítvánnyal ellátva f. hó 7. déli 12-óráig Schnell Alfred városi tanácsos urnak átnyújtani. A házgondnoki állással egybekötött illetmények a következők:

Évi fizetés 300 frt, szabad lakás a kórházban, szolgálati ruhák és 16 ürméter tölgyfa évenként.

Brassó, 1899, nov. 29-én.

A kórház gondnoksági bizottság.

Az 1895 évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklovéllal s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kór-dákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csuzos bántalmait, a. m. köszvény, csuz, reuma, ischiás, asztma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fajtalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárába, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél
S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugyszintén Brassóban: Roth Victor, gyógyszer-tárában a „medvéhez”; Kelemen Ferencz, Jekelius Alexina, Schuster Károly és Fridrich-Stenner gyógytáraiban Melas Ed. Victor urnál Kőhalomban.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy az ujonnan, igen diszesen és a legnagyobb kényelemmel berendezett

„Transilvania“ (Erdélyi) kávéházat

megvettem.

Mindennemű kívánságok és panaszok meghatalmazottamhoz **PFAUNDLER OTTMÁR** urhoz intézendők.

Midőn a n. é. közönséget arra kérem, hogy az ezen vállalat iránt tanusított pártfogásában ezután engem is még fokozottabb mértékben részesíteni méltóztassék, biztosítom, hogy minden tekintetben igyekezni fogok azt kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

Neustädter Károly

szesz- és élesztő-gyáros.